

ÜNİVERSİTEYE GİRİŞ SORUNU

Anıl ÇEÇEN

Çeşitli sorunlarla karşıkışıya bulunan Üniversitelerimizin önüne her dönem başında giriş sorunu yeniden çıkmaktadır. Hızlı bir nüfus patlaması içerisinde bulunan Türkiye uzun süredir bu sorunu çözümlenememiştir. Böyle giderse, ileride de çözüm getirilebileceği kuşkuludur. İstikrarsız ve düzensiz toplum yapısının üniversitelere yansması diğere sorunlarda olduğu gibi, giriş sorununda da umutsuzluk ve karamsarlık yaratmaktadır.

Türk toplumu daha önceki yılların yanlış ve çarpık eğitim politikasının çürük meyvelerini toplama dönemine girmiştir. Orta öğrenimini tamamlayarak üniversite kapılarına dayanan yüzbinlerce genç çürük meyvelerin hüsrana uğramaktadır. Gelecekteki yılların tüm güvencelerini bir yüksek öğrenim diplomasına bağlamış, yaşamını sağlayacak hiç bir beceri veya meslek ile donatılmamış binlerce genç insan yazgılarını siyasal iktidarların günlük yaz-boz önlemlerine bırakarak, çaresizlik içinde beklemektedirler. Toplum yapısında, eğitim düzeninde ve kitle koşullarındaki çarpıklıklar gençlik yığınlarını üniversite kapılarına doğru sürüklemektedir. Yeni yeni anlaşılan çarpıklıklar huzursuzluğun başlıca kaynağı olmaktadır.

Üniversite kapısında bekleyenlerin yanısıra kapıdan içeri adımını atabilenler için de bozuk yapının etkileri sürüp gitmektedir. Bu nedenle giriş sorunu giremeyenler kadar girenlerin de sorunudur. Öğrenciler büyük bir olasılıkla asıl dilek ve yeteneğinin dışında kalan bir alanda öğrenim görmek zorunda bırakılmıştır. Üniversiteye gençleri yerleştirme yönteminin koşulları bunu gerekli kılmıştır. Üniversiteye günümüzdeki sınav yöntemi ile girişin şans oyunlarından, kumardan pek bir farkı yoktur. Zar atarak, yazı - tura oynayarak en iyi fakülterlere girenlerin yanısıra yıllarca yoğun çalışmaya karşın hiçbir yere giremeyenler de çoğunlukla görülmektedir.

Her yıl biraz daha derinleşen yara görünümünde bulunan üniversiteye giriş sorunu çeşitli olanaksızlıklardan dolayı ortaya çıkmıştır. Her üniversitenin ayrı sınav yapamaması tek ve genel sınav yöntemini zorunlu olarak getirmiştir. Bu nedenle yetenekler ve istekler girişte tam anlamıyla gözönüne alınamamaktadır. Şans ve raslantı faktörü ön plâna çıkmakta, gençler geleceklerini rastlantısal değişkenler üzerine kurmak zorunda kalmaktadırlar. Öncelikle genel sınav yönteminin terkedilerek, yeni bir uygulamaya gidilmesi zorunluluğu vardır.

Giriş sınavında verilen sorular ise Türk eğitiminin ne derece ezberciliğe dayandığını göstermektedir. Soruların tipi yetenek, kafa yapısı, eğilimler

gibi ana unsurları ölçmez niteliktedir. Üniversiteye girişteki bu darboğaz iki nedenden ileri gelmektedir. Birisi yüksek öğretimdeki darlıkları, öteki ise alttan gelen öğrenci kitlesini yeteneklerince yöneltip ayıklayarak üniversite kapısındaki yığılmayı ölçülül sınırlar içinde tutacak eğitim ve yönetim önlemlerinin zamanında alınmış olmamasıdır. Bir ülkenin eğitim sorunlarını, düzenin bütünlüğü içerisinde ele almadan hiçbir sorunu köklü çözüme bağlamak olanağı bulunmadığını bu örnek de en açık biçimde göstermektedir.

Üniversiteye giriş sorunu her yönüyle Türk eğitiminin en büyük darboğazlarından birisini oluşturmaktadır. Orta öğretim ve yüksek öğretim arasındaki bu darboğazın yaşamını sürdürmesinin başlıca nedeni Türk eğitim sisteminin bir bütün olarak ele alınamaması, temelde altyapıya yönelen köklü değişimlerin belirli bir strateji içerisinde uygulama alanına aktarılamamasıdır. Bugünkü yapısıyla orta öğretim sistemi öğrencileri üniversite kapılarına yığma hedefine yönelik bir çalışma düzeni içerisindedir. Orta öğretimin son aşaması olan liseyi bitiren gençler iş yaşamına girmek için kendilerini yeterli görememektedirler. Belirli bir mesleğin veya becerinin elemanı olamamaktadırlar. Bu nedenle de iş bulamamakta ve diplomalı işsizler ordusuna katılmak zorunda kalmaktadırlar. Lise mezunu olmak artık toplumda eskisi gibi bir anlam taşımamaktadır. Belirli görevlere gelmek ve çalışma düzeninde ilerleyebilmek için yüksek tahsil birçok açıdan önkoşul durumuna gelmiştir. Eskiden lise mezunları bir memuriyeti hakettik rahatlığı içerisinde çalışmaya başlarken, günümüzde lise mezunları üniversite kapılarında girmek için beklemektedirler. Yüksek tahsil halk arasında bir kişinin "altın bileziği" sayılmaktadır. Bu altın bileziğin kola takılması geleceğin güvence altına alınması için zorunludur. İşte toplumda yaygın bulunan bu zorunluluk anlayışı, her ailenin çocuğunu yüksek tahsil yaptıрмаğa yöneltmektedir. Toplumsal gerekler, aile baskıları ile birleşince orta öğretimini tamamlayan her genç kendisini üniversite kapısı önünde bulmaktadır. Gençlerin bu durumdan kendilerini kurtarmaları beklenemez.

Sorunu kaba hatlarıyla iki biçimde çözümlenmek düşünülebilir. Ya orta öğretimi tamamlayan gençler bir meslek sahibi olarak mezun olacaklardır, ya da her lise mezununa girebileceği bir fakülte bulunmalıdır. Birinci çözüm için orta öğretimin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Ortaokul ve lise öğretmenleri bazı yönleri ile yinelenmeye dayanan, sosyal konularda öğrencilere fazlasıyla genel kültür veren bir yapıya sahiptirler. Ortaokul ve lise ilişkileri değiştirilmeli, aradaki bağlantı tamamlayıcı olarak yeniden kurulmalıdır. Ya ortaokullar aynı biçimde kalmalı, liseler meslek ve teknik öğretim yapan kuruluşlar şekline dönüştürülmeli, ya da ortaokul ve lise birleştirilerek beş senelik bir orta öğretim yeni bir şekilde plânlanmalıdır. Bu beş senelik okullarda ilk üç yıl genel bilgiler verilmeli, son iki yıl ise mesleki ve teknik öğretim yapılmalıdır. Bu amaçla şimdiki liselerde uygulanan fen - edebiyat bölümleri uygulaması yerine daha çok bölümlemeyi içeren bir uygulama dört ve beşinci sınıflarda getirilmelidir. Her lisede bu tip, genel düzeyde bir bölümleme uygulanabilir.